

- : () . /

.

) ():

.

(

:

. (

-

)

.

-

.

)

. (

.

..

() ()

. (

.

-

.

)

.

. (

-

.

):

- -

()

) .

()

. (

):

.

()

. (

)

)

. (

.

()

:

. (

.

) . (

.

) . (

..

)

. (

-

. (

- -

)

:

.

. (

-

)

.

-

. (

) .

.

(Ilsourie-zenon)

)

) . (

) . (

)

. (

..

-

- - . (

.

)

.

(Theodozos)

()

()

)

(

-) :

() (. (

. (

.

- - .

)

.

:

..

.

(

١٥

2

· (

1

□ □

■

—

$$\cdot \left(\begin{array}{c} \text{ } \end{array} \right)$$
$$):$$

1

· (

—

() ()

■

$$) \cdot (\quad) : \quad) :$$
$$) \cdot ($$

· (

$$):$$

(

... () ()

... ()

...

... () () = ()

... ()

...

...):

... ()

... ()

... ()

... () ()

... ()

... () ()

...

... ()

...):

...):

... ()

... ()

...

14

$$\vdots ($$

•

)

$$): \quad ($$
$$\cdot (\quad \quad \quad \cdot ($$

■

}

•

•

)

$$\cdot \{ ($$

■

()

$$\cdot \left(\frac{1}{\sqrt{\pi}} e^{-x^2} \right) = \frac{1}{\sqrt{\pi}} e^{-x^2}$$

—

()

()
)

■

■

() () () : () :

$$\cdot \left(\begin{array}{c} \vdots \\ \vdots \end{array} \right)$$

..

()

() ()

() ()

.

} { }

{

.

):()

.

)

)

(

()

(

-

(

).

):

(

).

(

21

..

() } (

/ .

)

() (Regio Montanus

. (

. (

- -

(.)

() (. -)

) . (Seztant -)

.()

. (

) () ()

- -

. (

-) (. -)

(.):

. ()

.(Tycho-Brahe)

): ()

()

() ()

. (

)

. (

۲۳

..

) () - -

{ : : () () -

.. : :

- /

() ..

.. () -

- .

.. -

) - :

{.. } (..

..) -

- . (

.. ..

: () - -

.. :

() - -

.. .

() -) -

.. (

.. ..

.. -

} () - ()

.{ .. : .

-) -

.. . (

-

..

جایگاه و نقش فرهنگ و تمدن ایرانی در پیشرفت و ترقی علوم

محمد باقر حجتی^۱

پژوهشگران و محققین، اعم از ایرانی و غیر ایرانی، معتقداند که فرهنگ و تمدن ایرانی دارای سهمی مهم و نقش مؤثر در پیشرفت و ترقی جوامع بشری است، آنچه که منجر به اینکه جوامع بشری، پیش و پس از اسلام، بدهکار این تمدن و فرهنگ شود. گمان و شکی وجود ندارد که نقش این تمدن در پیشرفت بشر از جایگاه شایسته و قابل تأمل برخوردار است، و انتقادپذیر نیست.

در این تحقیق و بشکل مختصر به دلایل مختلف اشاره می شود که اکثراً از سخنان شرقشناسان غیر ایرانی و نظرشان راجع به ایران و اسلام است که از این دلایل حقایق را در می یابیم برای تأیید حرف ماست. به دو عنوان می پردازیم، پیش از اسلام و پس از اسلام، بدون توجه به تسلسل زمانی معانی و تفصیلات امور است که بهتر بود اگر به این تسلسل و تفصیلات مربوط توجه شده است.

واژگان کلیدی: ایران، اسلام، علوم، شرق شناسان

۱. استاد گروه علوم قرآن و حدیث دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران